

Рівненський державний
гуманітарний університет

Студентський дайджест

Збірник наукових матеріалів
здобувачів вищої освіти

№ 7
2023

**Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет**

Студентський дайджест

збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 7

Рівне, 2023

Найбільш ефективними методами роботи щодо подолання негативних аспектів проживання кризи юнацького віку є індивідуальні та групові методи психокорекційної роботи. В обох випадках основна увага приділяється формуванню здорової Я-концепції, націленої на реалізацію індивідуальних здібностей та талантів кожної людини, розвитку її адаптаційних здатностей та корекцію власної поведінки, націлену на інтеграцію особистості в суспільство.

Окремо слід зазначити ефективність групової психокорекційної та адаптаційної роботи. Перевагами даного методу в нашому випадку є поєднання психокорекційної роботи з колективним досвідом. Молода людина отримує можливість не лише задовольнити свій індивідуальний запит, а й долучитись до процесів спільної комунікації за даною проблематикою. В результаті виникає відчуття «нормальності» власного запиту та природності власних відчуттів та станів в світлі проживання відповідного періоду життя. Іншими словами, молода людина усвідомлює, що подібні психологічні процеси є цілком прогнозованими та відповідають віковим періодам життєдіяльності. Результатом встановлення терапевтичного альянсу з спеціалістом та групою є зниження недовіри та спротиву, відчуття власної значимості та індивідуальності, прийняття психічних процесів вікової періодизації. В результаті цього процесу відбуваються позитивні зміни в психоемоційних станах молодої людини, виникає бажання та відповідна мотивація для подолання наслідків кризи, покращуються комунікативні можливості індивіду, покращуються інтеграційні здібності.

Висновки. В даній статті ми виявили та розглянули основні чинники виникнення та психологічні особливості, які можуть призводити до переживання почуття самотності в юнацькому віці. Розглянули принципи вирішення даної проблематики через застосування індивідуальної та групової психокорекційної роботи. Намітили цілі та засади для подальшої дослідницької роботи, спрямованої на популяризацію та розвиток програм щодо підтримки та збереження психічного та ментального здоров'я.

Список використаних джерел

1. Еріксон Е. Ідентичність: юність та криза: Учб. посібник: Флінта, 2006. 341 с.
2. Павелків Р.В. Вікова психологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів: Кондор, 2011. 469 с.

УДК [159.922.73:159.92]:688.72

ВПЛИВ СУЧАСНОЇ ІГРАШКИ НА ПСИХІЧНИЙ РОЗВИТОК ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Кривко Марина, здобувачка ОС «бакалавр»

спеціальності 013 «Початкова освіта», 1 курс, РДГУ

Науковий керівник: Яцюк Н.О., кандидата психологічних наук, доцент

Постановка проблеми. Психічний розвиток залежить від багатьох факторів. Вирішальну роль у психічному розвитку дитини все ж таки відіграє його діяльність та її спілкування людьми [1].

Головним асобом у грі дитини-дошкільника є іграшка. Вона відповідає потребі дитини в активній діяльності, в різноманітних рухах, допомагає здійснити свій задум, увійти в роль, робить його дії реальними. Дитина, яка грається навчається пізнавати людей, природу, формувати своє ставлення до праці, творчості і всебічно розвивати свою активність.

Нажаль, сучасний ринок іграшок представляє собою абсолютну стихію, а відповідно, і вибір іграшки стає надзвичайно складним і хаотичним. Зазвичай дорослі вибирають іграшки, спираючись на власний смак. Розвиваючий потенціал іграшки, дорослі цілком довіряють аотації, в якій виробник повідомляє різну інформацію, але не ту, яка дійсно важлива і необхідна. Крім того, значна частина сучасної іграшкової продукції характеризується

низькою якістю і сумнівним призначенням, що негативно впливає на розвиток і психічне здоров'я дітей. Все це зумовлює необхідність дослідження впливу сучасної іграшки на психічний розвиток дитини.

Іграшка у всі часи не залишалася поза увагою науковців, педагогів, психологів, культурологів (В.Абраменкова, О.Батухтіна, Л.Герус, Н.Заглада, Л.Івахненко, С.Кулачківська, О. Найден, Є.Саявко, Л.Сірченко, О. Смирнова, М.Стельмахович та ін.). Проблеми ігрової діяльності та іграшки належать психолого-педагогічні дослідження Л.Виготського, Д. Ельконіна, Р. Жуковської, О.Запорожця, Є. Фльоріної та ін.

Місце і роль іграшки у вихованні та розвитку дитини є достатньо дослідженою, проте світ змінюється, і змінюються іграшки. Тому важливо вивчити вплив сучасної іграшки на психічний розвиток дитини.

Метою дослідження є аналіз впливу сучасної іграшки на психічний розвиток дитини дошкільного віку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для сучасної дитини іграшка – це спосіб пізнання реальності. Дитяча фантазія – безмежна, і, часом, із самих примітивних іграшок малюк може створити в своїй уяві цілий світ з захопливими сюжетними лініями. При виборі іграшок обов'язково враховувати не тільки їх привабливість і санітарно-гігієнічні властивості, але й можливий психолого-педагогічний ефект.

Іграшка - незмінний супутник дитини з перших днів її життя. Дорослі спеціально створюють її з виховною метою, для підготовки малюка до вступу в суспільні відносини. Для дитини іграшка є предметом забави, розваги, радості і найважливішим засобом її психічного розвитку.

У наш час, дуже важко вибрати правильну іграшку: серед традиційних (ляльок, ведмедиків, м'ячиків), з'являються нові (динозаври, павучки і т.д.). Тому повстає питання яку вибрати корисну іграшку для дитини. Важливе значення іграшка має у психічному розвитку дитини, завдяки їй можуть розвиватись психічні та фізичні процеси. Дитяча іграшка має й психологічний вплив на дітей, адже у дитинстві більшість має свої улюбленців, друзів у вигляді іграшки, їх присутність заспокоює або ж навпаки їхня відсутність тривожить дитину [2].

Педагогічні вимоги до іграшок полягають у вихованні патріотизму, формуванні моральних і духовних основ поведінки, активізувати зацікавленість до знань, предметів і явищ які оточують, привчати до праці і цінувати людську культуру [3]. До іграшок ще пред'являють і специфічні психолого-педагогічні вимоги. Основною функцією іграшки є активізація дитячої діяльності і творчості. Іграшка повинна стимулювати осмислену активність дитини. Навчальний ефект іграшки визначається характером ігрової дії та її зв'язком із завданнями розвитку. Дорослі повинні чітко усвідомлювати цей аспект, купуючи ляльку чи забавку дитині.

Основними вимогами, при виборі конкретної іграшки є:

1. Психолого-педагогічні: іграшка виступає як предмет діяльності дитини і розглядається з позицій можливого розвиваючого ефекту.

2. Соціокультурні: іграшка розглядається з точки зору її об'єктивних властивостей, що мають найбільш важливе значення для виховання.

3. Технічні: міцність, якість виготовлення, безпека для здоров'я - перші і абсолютно необхідні вимоги. При їх відсутності, т. е. при виявленні якої-небудь небезпеки для здоров'я дитини, подальшу психолого-педагогічну оцінку провести недоцільно.

При виборі іграшки для дитини, головне пам'ятати важливе правило: «Іграшка повинна сприяти різнобічному розвитку дитини на кожній віковій». Виділили такі важливі вимоги для вибору сучасних іграшок:

- тематична направленість, основна суть іграшки. Сприяти розвитку можуть лише ті іграшки, які несуть в собі добрий зміст і «підштовхують» малюка виконувати дії позитивного характеру;

- динамічність. Такі іграшки спонукають дитину до різних дій. Це позитивно відображується на психофізіологічних особливостях дітей дошкільного віку;

- зовнішній вигляд іграшки. Для виховання художнього смаку і емоційного відношення іграшка повинна мати привабливий дизайн. Адже в ранньому віці малюк в першу чергу оцінює всі речі і предмети згідно їх візуальної складової.

Найкраще вибирати іграшки із натуральних, гіпоалергенних і безпечних для дитячого здоров'я матеріалів. Тому, що малесенькі дітки дуже часто їх облизують.

Гра - особливий вид діяльності людини. Метою ігрової діяльності є сам процес гри. Вона впливає на формування довільності психічних процесів. У грі діти розвивають довільну увагу і довільну пам'ять. В умовах гри діти зосереджуються краще і запам'ятовують більше, ніж у текстах і словесній інформації. Свідома мета виділяється для дитини раніше і легше у грі. Самі умови гри вимагають від дитини зосередження на предметах, включених в ігрову ситуацію, на утриманні розігруються дій і сюжету. Потреба в спілкуванні, в емоційному заохоченні змушує дитину до цілеспрямованого зосередження і запам'ятовування.

Спираючись на те, який є вплив іграшок на саму психіку дитини, виділяють чотири основні типи дитячих іграшок:

- сюжетно-образні – різноманітні ляльки, машинки, літачки, звірятка та інші фігурки, прообрази яких існують в сучасному світі. Завдяки таким іграшкам дитина зможе моделювати різні ситуації, які можуть статися в житті;

- розвиваючі – кубик Рубика, конструктор, пазли, логічні головоломки. Всі ці ігри об'єднує одне – вони мають певні правила і цілі. Це допомагає дитині розвивати творче мислення, логіку та бути більш посидючою;

- спортивні – скакалки, самокати, велосипеди та інші іграшки, що «змушують» малюка активно рухатися, не сидіти на одному місці. В результаті малюк вчиться орієнтуватися в просторі, зміцнюючи мускулатуру та підтримуючи м'язовий тонус;

- сенсорні – це іграшки-забави, які призначені для найменших. Їх основна задача – подарувати малюку радість, позитивні емоції. В цей список прийнято вносити брязкальця і різні іграшки, що заводяться.

Якщо з раннього віку привчати дітей до використання різноманітних гаджетів – це негативно вплине на психічний розвиток дитини. Віртуальний світ сприяє розвитку кліпового мислення. В результаті, мозок не буде приймати інформацію в текстовому вигляді. Через це замість планшета краще купити дитині плюшеву іграшку, конструктор чи пазли.

Уява в ранньому віці працює, на відтворення того, що пропонується в описі чи на малюнку. Вона працює більше як механізм, ніж як активна діяльність. У межах своїх дій з іграшками дитина в ранньому віці зазвичай відтворює дії й ситуації запозичені від дорослого, а не на основі власного задуму. В результаті раннього віку дитина прагне складати власні казки, розповіді. Виникнення уяви має значення для розумового розвитку.

Психологи виділяють дві основні групи діяльності дитини. У першій групі відбувається переважно засвоєння смислів, задач і норм стосунків з іншими людьми, а у другій групі – засвоєння способів дій з тими чи іншими предметами. Виходячи з цього, усі дитячі іграшки психологами поділяються на дві групи [4].

- іграшки, що сприяють соціально-емоційному розвитку (або розвитку сфери особистості), що передбачає спілкування або поведіння з ними, як з живими персонажами;

- іграшки, що сприяють розвитку інтелектуально-пізнавальних та моторних здібностей.

Щоб сформувати різні види діяльності, сенсорні процеси і безкомпромісність дій, для психічного й фізичного розвитку необхідні іграшки, які будуть створювати умови для дитячої активності. Такі іграшки, що призначені для кожного періоду раннього дитинства, мають трохи випереджати за своїми функціональними можливостями вже наявний рівень розвитку дитини, тобто вести його через труднощі освоєння іграшки.

Сучасні іграшки в більшості мають багато функцій. Роботи самостійно пересуваються і стріляють, ляльки – співають і розмовляють, кубики і пірамідки блимають, дзвенять, шарудять. З одного боку, це добре, тому що розвиває сенсорне сприйняття малюка, а з

іншого – погано, через те, що готові сюжети зводять до простого маніпулювання, не залишаючи можливості особистої фантазії, творчості. А саме в ігрових діалогах розвивається зв'язна мова, уява, вміння вибудовувати логічні зв'язки між фактами і діями.

Дитина спілкується з іграшкою, як із живою істотою, нашіптує свої секрети, не чекає обману, агресії, жорстокості. Завдяки механізму інтимізації спілкування іграшка в очах дитини стає «живою» істотою. Дитина може проговорити свої страхи чи розчарування, «це ж не я говорю, це говорить іграшка» і цей механізм широко використовують педагоги і психологи. Дуже часто лікарі-психологи, спостерігаючи за грою малюків, за вибором ними іграшок, діагностують психічні розлади і за допомогою арт-терапії та казко-терапії гармонізують психічний стан дитини.

Іграшка передає дитині суть людських відносин, розуміння місця людини у світі. Вона несе в собі уявлення про добро й зло, прекрасне й потворне, безпечне й небезпечне. Іграшка ще й має психотерапевтичну функцію, оскільки з давніх часів вона допомагала дитині боротися із власними бажаннями, подолати страхи, прийняти поразку, заспокоїтися, одержати енергію, натхнення й підтримку [5].

У дошкільному віці формується самосвідомість - усвідомлення себе. Відбувається розвиток мотивів поведінки, пов'язаних з інтересом дітей до світу дорослих, вияв прагнення дитини наслідувати дорослим - це основа багатьох вчинків дитини. Також розвиваються вибагливі, змагальні, ігрові та інші види мотивів. При активному пізнанні навколишнього світу, при спілкуванні з оточуючими його людьми все розфарбовано яскравими фарбами. Розвиток дитини зав'язуються перші вузли, встановлюються перші зв'язки і відносини у дошкільному віці. Саме тому, що період дошкільного дитинства є період такого фактичного складання психологічних механізмів особистості. Цей період дуже важливий як для дитини, так і для батьків.

Висновок. Значення іграшки у вихованні дітей відіграє важливу роль. Вона впливає на психічний і фізичний розвиток. Гра з іграшками пов'язана з формуванням інтелектуальних, творчих, фізичних та іншого роду здібностей. Завдяки ним засвоюються основні життєві правила, цінності, тому що коли дитина грається вона моделює ситуацію, яка пов'язана з дійсністю.

На даний час в магазинах велика різноманітність іграшок. Тому багато вчених, психологи і педагоги задаються питаннями, який же вплив іграшки мають на психічний розвиток дитини, і чи правильно підбираються зараз іграшки для дошкільнят.

Іграшки повинні сприяти розвитку різних видів ігор, задовольняти індивідуальні потреби та інтереси дітей і разом з тим - спонукати їх до колективних ігор. Усі види іграшок повинні відповідати педагогічним, психологічним і санітарно-гігієнічним вимогам, а також віковим особливостям дітей.

Список використаних джерел

1. Венгер Л.А., Мухіна В.С. Психологія. - М.: Просвещение, 1988. С. 330.
2. Смирнова Е.О. Игрушки: как оценить их качество / Е.О. Смирнова // Дошкольное воспитание. - 2005. -№ 4 - С. 68-73.
3. Передерій О.І. Особливості проведення експертизи якості дитячої іграшки. *Товарознавчий вісник ЛНТУ*. 2011. №4. С. 95-100.
4. Передерій О.І. Особливості експертизи розвиваючих іграшок для дітей. *Актуальні проблеми товарознавства, торговельного підприємництва та захисту прав споживачів: міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. (Київ, 13 берез. 2014 р.): тези доп. / відп. ред. В.А.Осика. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 2014. С. 143-145.*
5. Загарницька І.І. Роль сучасних іграшок в житті дитини. *Філософія. Нова парадигма*. 2011. Вип. 103. С. 11-17.

ЗМІСТ

Артемук О. Вплив стресу на самопочуття людини та її життєдіяльність	3
Баранович І. Вікові особливості прояву страхів у дітей молодшого шкільного віку...	5
Басалига Т. Посттравматичний стресовий розлад у учасників збройних конфліктів...	7
Болюх Н. Вплив емоцій на психічне здоров'я особистості.....	10
Боровець А. Проблема розвитку особистості в молодшому шкільному віці.....	13
Боса-Мірявець М. Психологічна готовність майбутніх педагогів до професійної діяльності.....	16
Босий-Мірявець В. Комунікативна культура педагога: психологічний вимір.....	20
Бугайчук І. Психокорекція нейрофізіологічних зв'язків у дітей з особливими освітніми потребами.....	23
Гавін Б. Особливості прояву психологічного стресу у людини.....	25
Гонтаренко В. Механізми психологічного захисту дітей.....	28
Гончарук А. Психологічні особливості спілкування у підлітковому віці.....	30
Горбатюк О. Методичні аспекти профілактики девіантної поведінки підлітків	33
Гудовсек С., Павелків Р. Сутність поняття «безпека життєдіяльності» з точки зору психологічної науки.....	34
Дем'янюк В. Психологічний зміст емпатії в контексті морального розвитку молодшого школяра.....	37
Дивульська К., Юрчук О. Особливості роботи психолога у школі в умовах воєнного стану.....	40
Єфімова М. Психологічні особливості дітей вимушених переселенців.....	42
Загородський Д. Психологічні чинники прояву любові у подружніх парах.....	44
Каверіна Б. Особливості конфліктної поведінки у підлітковому віці.....	47
Климчук І. Психологічні особливості емоційної стійкості студентів у період кризи...	52
Ковальчук О., Аладько Т., Ковальчук С. Соціально-психологічні причини поширення алкоголізму в середовищі підлітків.....	55
Ковальчук О., Назарець Л. Особливості дистанційного навчання в системі вищої освіти: недоліки та переваги.....	58
Коренко Д. Психологічні особливості поведінки обдарованих дітей.....	62
Корчака Ф., Корчакова Н. Вплив військової агресії на розвиток національної ідентичності української молоді	65
Котляр О. Психологічні особливості переживання самотності в юнацькому віці.....	66
Кривко М. Вплив сучасної іграшки на психічний розвиток дитини дошкільного віку.	68
Кулакова О. Використання інтерактивних платформ у навчанні іншомовної лексики	72
Курята Н. Вплив війни на життєстійкість українського студентства.....	75
Лаврук Л. Психологічні особливості міжкультурної адаптації переселенців у чужій країні.....	77
Мартюченко К. Креативність як фактор успішної самореалізації особистості.....	80
Мисько Є. Шкільна тривожність підлітків як соціально-психологічна проблема.....	83
Мотруніч І., Юрчук О. Використання інноваційних технологій у процесі фізичного виховання дошкільників.....	86
Нікішина Д. Рефлексія як фактор подолання фрустраційних ставнів у студентів.....	88
Оборська А. Дослідження впливу арт терапії у процесі психологічної корекції девіантної поведінки поранених військовослужбовців під час реабілітації.....	92

Павелків В. Сучасні реалії та їх вплив на розвиток агресивної та деструктивної поведінки молоді.....	93
Парчук Т. Психологічна готовність молоді до сімейного життя.....	96
Подлящук О. Психологічні особливості прояву емоційного вигорання у педагогів....	97
Приступлюк С. Психокорекція агресивної поведінки підлітків засобами арттерапії...	101
Пшенична Л. Феномен харизми та його вплив на міжособистісну взаємодію.....	103
Ряба Л. Фактори формування самооцінки в підлітковому віці.....	106
Сабат Є. Особливості феномена прокрастинації у студентському середовищі.....	108
Семенюк В. Психологічний супровід дітей раннього віку із загальною затримкою мовленнєвого розвитку.....	111
Сизов С. Теоретичний аналіз психологічної реабілітації осіб з алкогольною залежністю.....	112
Стащук А. Особливості використання арт терапії в роботі з молодшими школярами..	113
Тарасюк Л. Музика як чинник впливу на психічний стан особистості.....	116
Тимчак С. Інформаційна гігієна під час війни.....	118
Ткачук О. Соціально-психологічні аспекти сугестивності як фактору узалежнених форм поведінки в юнацькому віці.....	120
Українець В. Віра дітей у Збройні Сили України.....	123
Федорович Р., Опанасюк І. Методи арттерапії як засіб корекції сімейних відносин.....	125
Холод Ю. Формування національної гідності дітей дошкільного віку як проблема дошкільної освіти.....	127
Хома О. Soft skills як феномен професійної компетентності сучасного психолога.....	129
Чорноус Я. Психологічні особливості прояву ейджизму в студентській молоді: теоретичний аспект.....	131
Шевчук В. Соціально-психологічні аспекти дитячо-батьківських взаємин у сім'ях, що перебувають у складних життєвих обставинах.....	134
Шепель Т. Проблема емоційного вигорання лікарів.....	137
Шишка А., Юрчук О. Адаптивне фізичне виховання як засіб корекції психомоторних порушень у дошкільників із заїкуватістю.....	139
Яковець О. Особливості процесу соціальної адаптації дітей з аутизмом.....	142
Якубовська М. Психологічні особливості формування емоційної стійкості майбутніх психологів в стресогенних умовах.....	145
Яремчук Ю. Статистичні особливості виникнення захворюваності на ПТСР у військовослужбовців.....	149
Ярмошевич В. Експериментальне дослідження використання методу казкотерапії у роботі з дітьми в умовах війни.....	150